

Rajavartiolaitoksen esikunta
Raja- ja meriosasto

24.01.2025

Jakelun mukaan

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 13.12.2024 (VN/7772/2023)

Rajavartiolaitoksen lausunto luonnoksesta sopimukseksi Suomen ja Norjan välillä kansainvälisestä taksiliikenteestä tiellä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa luonnoksesta sopimukseksi Suomen ja Norjan välillä kansainvälisestä taksiliikenteestä tiellä. Maiden välillä on kansainvälistä taksiliikennettä, vaikka ei vielä ole sopimusta. Ilman kansainvälistä taksiliikennesopimusta viranomaiset voivat antaa siitä seuraamuksia taksitoimijoille. Sopimuksen tavoitteena on selkeyttää taksitoimijoiden velvollisuuksia ja oikeuksia kansainvälisessä taksiliikenteessä, selkeyttää valvovien viranomaisen työtä taksien valvonnassa kansainvälisessä taksiliikenteessä sekä vahvistaa maiden välistä yhteistyötä liikennesektorilla. Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää myös näkemyksiä ja tietoja Suomen ja Norjan välisen taksiliikenteen määristä ja siitä, että minkälaisista kuljetuksista useimmiten on kyse.

Rajavartiolaitoksen tehtävänä ja toiminnan tavoitteena on rajaturvallisuuden ylläpitäminen. Rajavartiolaitos suorittaa myös erikseen säädettyjä valvontatehtäviä sekä toimenpiteitä rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Rajavartiolaitos toimii siellä, missä se on rajajärjestyksen tai rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi, rajavalvonnan suorittamiseksi taikka Rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävien suorittamiseksi perusteltua, sekä merialueella ja Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) tarkoitetulla talousvyöhykkeellä. Muualla Rajavartiolaitos toimii vain, jos se on tarpeen sen lakisääteisen tehtävän loppuun saattamiseksi, virka-avun antamiseksi taikka tuen antamiseksi toiselle suomalaiselle viranomaiselle. Käytännössä sopimuksen mukaisia valvontatehtäviä voisi tulla Rajavartiolaitoksen hoidettavaksi ulkomalaisvalvonnan yhteydessä taikka rajatarkastusten yhteydessä ulkorajan rajanyhtyspaikoilla tai sisärajalla lähinnä silloin, kun rajavalvonta on väliaikaisesti palautettu sisärajoille Schengenin rajasaännösten III osaston 2 luvun ja rajavartiolaitos-

15 §:n mukaisesti. Huomioitavaa on, että ulkomaalaislain (301/2004) 11 luvun liikenteenharjoittajan velvollisuuksia koskevia säännöksiä sovelletaan myös sisärajaliikenteessä silloin, kun rajavalvonta on väliaikaisesti palautettu sisärajoille (Ulkomaalaislaki 184 a §).

Rajavartiolaitos kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua sopimusluonnoksesta Suomen ja Norjan välisestä kansainvälisestä taksiliikenteestä tiellä. Rajavartiolaitoksen esikunta toteaa, että kyse on tarpeellisesta sopimuksesta, mikä osaltaan selkeyttää valvovien viranomaisen työtä taksien valvonnassa kansainvälisessä taksiliikenteessä. Sopimusluonnokseen liittyen Rajavartiolaitoksen esikunta kiinnittää huomiota muutamaan seikkaan:

Kuljetus kotivaltioista toisen osapuolen alueelle ja takaisin

- Sopimusluonnoksen 3 artiklan a-b) kohtien mukaan *”Taksiyritys saa harjoittaa taksiliikennettä osapuolten alueiden välillä seuraavasti: a) Osapuolen alueelle sijoittunut taksiyritys saa ottaa matkustajia kotivaltioista ja kuljettaa heidät toisen osapuolen alueelle. b) Osapuolen alueelle sijoittunut taksiyritys saa ottaa matkustajia toisen osapuolen alueelta ja kuljettaa heidät takaisin kotivaltioon, jos kuljetus on tilattu ennakoon.”* Rajavartiolaitoksen esikunnan tulkinnan mukaan edellä mainitut kirjaukset mahdollistavat sen, että esimerkiksi norjalainen taksiyritys voi tuoda yhden matkustajaryhmän Suomen alueelle (esim. Raja-Joosepin rajanylityspaikalle) ja paluumatkalla kuljettaa toisen matkustajaryhmän Suomesta (esim. Raja-Joosepin rajanylityspaikalta tai paluureitiltä) Norjaan, mikäli jälkimmäinen kuljetus on ennakoon tilattu. Suomen ja Venäjän välisen tieliikennesopimuksessa vastaava ei ole mahdollista, vaan vientikuljetuksessa edellytyksenä on, että ajoneuvo lähtee tyhjänä alueelta ja noutotilanteessa kuljetuksen ennakotilauksen lisäksi liikenteenharjoittajalta edellytetään matkustajaluetteloa, josta ilmenee matkustajien noutopaikka (ks. SopS 55-56/2001 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, 4 artikla). Toisaalta Suomen ja Ruotsin välisessä taksiliikennesopimuksessa (SopS 10-11/2014 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) ei myöskään ole vaatimuksia matkustajaluettelosta.

Kauttakulku kolmanteen maahan

- Sopimusluonnoksen 3 artiklan c) kohdan mukaan *”Osapuolen alueelle sijoittunut taksiyritys saa harjoittaa taksiliikennettä toisen osapuolen alueen kautta kolmanteen maahan ottamatta uusia matkustajia”*. Edellytys on selkeä. Huomioitavaa kuitenkin on, että Suomen ja Venäjän välistä henkilöliikennettä voi kyseisten valtioiden välisen tieliikennesopimuksen nojalla harjoittaa vain Suomessa tai Venäjällä rekisteröidyillä moottoriajoneuvoilla, jotka täyttävät kansalliset vaatimukset ulkoisista tunnuksista. Eli Rajavartiolaitoksen käsityksen mukaan norjalainen taksi norjalaisella luvalla ei voi suorittaa taksiliikennettä Suomen kautta Venäjälle, ellei asiasta sovita erikseen myös Venäjän osapuolen kanssa.

Taksin ulkoiset tunnukset

- Sopimusluonnoksen 5 artiklan g) kohdan mukaan *"Sen, joka hoitaa taksiliikennettä tämän sopimuksen mukaisesti, on luvanvaraisen kuljetuksen aikana (--) täytettävä taksivalaisimen käyttöä ja taksin merkintöjä koskevat vaatimukset, joita taksiyrityksen kotivaltion voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö edellyttää."* Vaatimus ulkoisista tunnuksista on valvojan viranomaisen kannalta selkeä ja tarpeellinen. Valvonnan kannalta on tärkeää, että valvoilla suomalaisilla viranomaisilla on myös tieto Norjan lainsäädännön vaatimuksista taksin ulkoisten tunnusten osalta.

Lisäksi asiaan liittyen liikenne- ja viestintäministeriötä pyydetään huolehtimaan siitä, että sopimuksen voimaansaattamislaissa huomioidaan asianmukaiset säännökset valvoille viranomaisille kuljetuksen keskeyttämisoikeudesta (toimivalta rajavartiomiehelle) sekä rangaistussäännökset sopimuksen vastaisesta taksiliikenteen harjoittamisesta.

Rajavartiolaitoksella ei ole tietoja Suomen ja Norjan välisen taksiliikenteen määristä eikä kuljetusten laadusta.

Raja- ja meriosaston osastopäällikkö
Prikaatikenraali

Mika Rytönen

Rajatarkastusyksikön päällikkö
Everstiluutnantti

Tero Hirvonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 24.01.2025 klo 12:39.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

JAKELU

Liikenne- ja viestintäministeriö (kirjaamo.lvm@gov.fi)
alex.pispanen@gov.fi

TIEDOKSI

Sisäministeriö, Hallinto- ja kehittämisosasto (kirjaamo.sm@gov.fi)
Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Rajavartiolaitoksen esikunta, Raja- ja meriosasto ja Oikeudellinen osasto
Lapin rajavartiosto
Länsi-Suomen merivartiosto